

Raadsvergadering

Zaaknummer Z26159709

Onderwerp: Zienswijze op voorgenomen fusie VrZW en GGDZW

Portefeuillehouder: Wethouder Tuijp

Aan de raad.

Voorstel

Een positieve zienswijze af te geven op het voorgenomen besluit tot bestuurlijk juridische fusie tussen de GGD Zaanstreek-Waterland en de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.

Kern van het voorstel, samenvatting

De algemeen besturen van de GGD Zaanstreek-Waterland (verder: GGDZW) en de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (verder: VrZW) hebben verschillende opties voor samenwerking onderzocht. Op basis van dit onderzoek hebben de beide besturen geconcludeerd dat fusie de meest toekomstbestendige vorm is. Zij vragen de gemeenteraden nu om een zienswijze op de voorgenomen fusie.

Beleidsdoelstelling / Maatschappelijk effect

- Een gezamenlijke organisatie verhoogt de slagkracht, efficiëntie en bestuurlijke helderheid.
- De gefuseerde organisatie wordt aantrekkelijker voor specialistische werknemers.
- Het samengaan van de afdelingen bedrijfsvoering leidt tot synergievoordelen en daarmee naar verwachting besparingen.

Toelichting en argumenten

De afgelopen jaren hebben de GGD Zaanstreek-Waterland (verder: GGDZW) en de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (verder: VrZW) verschillende opties voor samenwerking onderzocht. Eerder leidde dit al tot het besluit dat de GGDZW en VrZW vanaf de zomer 2026 gaan samenwonen in het pand Prins Bernhardplein 112 te Zaandam.

De redenen om samenwerking te onderzoeken zijn deels inhoudelijk van aard. De maatschappelijke opgaven op het gebied van gezondheid en veiligheid raken elkaar, zoals bij pandemieën, rampenbestrijding en klimaatproblemen.

Daarnaast bevinden VrZW en GGDZW zich binnen een van de kleinste bestuurlijke regio's van Nederland: de regio Zaanstreek-Waterland. Dit brengt organisatorische kwetsbaarheden met zich mee. Het bleek lastig om bepaalde specialistische functies in te vullen. Tegelijkertijd stelt de overheid steeds hogere eisen aan, bijvoorbeeld, de bescherming van persoonsgegevens. Voor kleine organisaties is het niet altijd eenvoudig om daaraan te kunnen voldoen.

In 2025 heeft Bureau & Van de Laar namens de organisaties de impact van drie vormen van samenwerking tussen de beide organisaties onderzocht:

1. Samenwerken op basis van zakelijke verrekening;
2. Shared Service Center (op bedrijfsvoeringstaken);
3. Het samengaan in één organisatie.

Op basis van dit onderzoek hebben de beide besturen geconcludeerd dat fusie de meest toekomstbestendige vorm is.

Een voorgenomen besluit is nog geen definitief besluit. Indien de gemeenteraden een positieve zienswijze afgeven, zullen de beide organisaties de stappen die nodig zijn om het traject zorgvuldig voor te bereiden verder uitwerken. Onderdeel hiervan is het opzetten van een projectorganisatie en een projectbegroting.

Kanttekeningen en alternatieven

Indien de beide organisaties niet fuseren:

- Is er geen verbetering te verwachten in het vervullen van vooralsnog lastig te vervullen vacatures;
- Beperkt dit de mogelijkheid om synergievoordelen te behalen in de bedrijfsvoering. Voor de GGDZW betekent dit dat het de resterende bezuinigingstaakstelling zal moeten zoeken in snijden in de primaire taken. Aangezien een groot deel van de taken die de GGDZW uitvoert, wettelijk verplichte taken zijn, zijn de opties daarvoor beperkt.

In het onderzoek is gekeken naar minder vergaande vormen van samenwerking:

- Samenwerken op basis van zakelijke verrekening, waarbij taken die de ene organisatie voor beide organisaties uitvoert, aan de andere organisatie in rekening worden gebracht;
- Een Shared Service Center dat bedrijfsvoeringstaken uitvoert voor beide organisaties.

Financiële middelen en effecten begroting

De kosten en opbrengsten van de fusie zijn op dit moment nog niet precies bekend. Indien de gemeenteraden positief staan ten opzichte van de fusie dan zullen de beide organisaties een projectbegroting opstellen voor het fusieproces. Vooruitlopend op deze projectbegroting willen de beide besturen een startbudget vrijmaken ter grootte van €125.000,- per fusiepartner (totaal € 250.000,-) voor het inhuren van expertise op meerdere gebieden in de voorbereiding, zoals procesbegeleiding en juridische en fiscale expertise. Deze kosten komen ten laste van de exploitatie van de beide organisaties in 2026. Als het onverhoopt niet lukt om de kosten binnen de begroting te dekken, dan komen deze ten laste van de algemene reserve van de organisaties.

Het besluit heeft geen effect op het saldo begroting.

Uitvoering of vervolgproces

De zienswijze wordt toegezonden aan de algemeen besturen van de beide organisaties.

De gemeenteraden worden in het vervolgtraject naar definitieve besluitvorming betrokken volgens de betreffende gemeenschappelijke regeling. In de nader uit te werken routekaart wordt de rol van de gemeenteraden verder beschreven. U kunt hierbij in ieder geval denken aan de toestemmingsprocedure rondom het inrichten van een gemeenschappelijke regeling.

Participatie en communicatie

Toezenden van de zienswijze aan de beide algemene besturen.

Rapportage en evaluatie

Zie onder 'vervolgproces'

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

Niet van toepassing

Bijlagen

1. Zienswijzeverzoek GGD Z-W en VrZW
2. Bijlage Rapport - Samen sterker voor een gezonde en veilige leefomgeving
3. Brief zienswijze voorgenomen fusie VrZW en GGDZW

Edam-Volendam, d.d. 26 mei 2026

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
N.A. Hellingman-Kuiper

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.